

Universitätsbibliothek Paderborn

Dormi Secvre: Vel Cynosvra Professorvm Ac Stvdiosorvm Eloqventiæ,

in qua Centvm Et Viginti Themata Oratoria. Non Solvm Stvdiosis, Sed &
Professoribus eloquentiæ, ac pietatis veræ amantibus utilissima &
pernecessaria explicantur ; Cum Indice rerum atq[ue] verborum locupleti

Tympe, Matthäus

Coloniæ Agrippinæ, 1650

LXVIII. Poëtarum à mendacii ignominia defensio, quod Poësis non sit
mendaciorum cento, sed veritatis involucrum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38994

240 POETAS NON ESSE MENDACES.

citavit, & impulerit quo vellet? Nullus profecto, nisi qui lapides sentire arbitratur. *Hic converte orationem ad rerum naturalium venatores, & naturæ investigatores, & quare ab illis an cum veritate habeat commercium si quis putet saxa sensu vigere.*
III. *Ab auctoritate, PRIMÒ Platonis, qui monuit, ne quis Poëtam sibi faceret inimicum. Cur ita verò? quia, ut ait Horat. genus irritabile vatum, & quia Poëta falsissima eructat, clarè obstitit, & omnem bilem chartis illinit. SECUNDÒ Proverbij, quod usurpat Aristoteles in Metaph. Poëtas multa mentiri, quod ipse Horat, confirmavit verum esse cum cecinit.*

———— *Pictoribus atque Poëtis*

Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.

Hunc locum *amplificaturus digredieris* in laudem Proverbiorum, *dicesque*; quod Proverbij tota ferme priscorum Philosophia continebatur, proinde columnis ac marmoribus passim insculpta videbantur, tanquam veritatem exprimerent, & memoria immortali digna essent.

In PERORATIONE monebis studiosos, ne artē hanc mentiendi discant.

LXVIII. POETARVM A MENDACII ignominia defensio, quòd Poësis non sit mendaciorum cento, sed veritatis inuolucrum.

IN EXORDIO *inveheris in mendacium*, quippe quòd maxima importet generi humano damna, quo vitio si se conraminarent Poëtæ, ut ii ex hominum societate exterminarentur auctor esses, & adiutor: verum cum eos mentiri minimè sit verum, ab ea ignominia ipsos te defensurum significabis, adversarii que dictis responsurum.

Vide Celsi

I. *Dixit eos mentiri, qui fingunt, & fingendo ampli-*

plificans. Verum tu dices, eum duntaxat mendacem existimandum esse; qui fingit aliquid, ut fallat, lædat, & imperitos in perniciosum inducat errorem; nõ eum, qui rē ipsam excogitata amplificatione exprimit, & enucleat, magna cum utilitate audientem oblectans. Quod munº cum Poëtæ suscipiant, veri & dici, & haberi debent. Etenim nequaquã mendaces putandi sunt, qui certam & germanam veritatem fabulis aptè compositis expli-
cant, & omnibus ob oculos ponunt. *Illustra similitudinem quam habet Oros. libr. 4. de Institut. Regis.* Quemadmodum pictores, cum rerum imagines adumbrant, & illustrant coloribus, mendaces habendi non sunt; nec enim id faciunt, ut veras res existimemº esse: ita cum Poëtæ aliquid versibus depingunt, cum non id agant, ut nobis quod scribunt verum esse persuadeant, sed ut veritatis ipsius imaginem, vel potius veritatem fabulis cõclusam oculis sub-
jiciant, minimè vanitatis ius simulandi sunt;

II. *Ostendes quantum veræ doctrinæ habeant fabulæ ridiculæ enarratæ.* Ovidius per fabulã Deucalionis & Pyrrhæ significat quosdam mortales adeo agrestes, adeo feros & duros esse, ut jure dici possint ex lapidibus orti. *Proba:* Nonne adamante duriores sunt quicumque in Obbis (ut habet proverbium) venantes, nihil nisi comperationes meditantur, qui nunquam quiescunt, nisi a qualiculum ad extremam gulam vino fartum atque instar tympani turgidum distentumque præsentant? verissimum esse illud: Plures crapula perire, quàm ferro. *Alia vitia enumerabis,* quibus seplerique hominum inquinant, nec tamen monentes audire volunt, tanta est eorum durities.

Poëtæ doctissimè fictis fabulis memoriæ prodiderunt, quemadmodum Orpheus & Amphion cantu silvas, feras & saxa in unum locum pertraxerint, quo significarent, tantorum virorum industria

Pars I.

Q

mul-

*in Antiquis
lect. li. 4. c. 1.
Horat. l. 2.
epi. 1. 65. te-
nerum, &c.
Græci ab ip-
so primordio
teste Strabo-
ne, suos libe-
ros in Poesi
erudebant.*

*Lege My-
thologos, in-
ter quos ex-
cellit Natalis
Comes.*

Cic. pro Ar-
chia Poeta
vocat san-
ctos. Plato. 2
de Rep. Deo-
rum filios

multitudinem agrestem & dispersam in civitatem congregatam, & ex immani vita ad humanitatem & civiles mores deductam fuisse.

Plato cum monuit, ne quis Poëtam sibi faceret inimicum intellexit Poëtam lascivum & criminatorem, qui quadruplaturā & profiterur, & factitat, facinorosè innocentissimos insectando, qui non ex civitatibus solùm, sed ex totius terræ finibus ejiciendus, & exterminandus est.

Vbi argumenta adversarij everteris, ad ipsum convertenda erit oratio, idemq; interrogandus, num adhuc in sententia persistat. Post amplificationis causa laudibus extolles Poëtas.

In PERORATIONE excitabis studiosos, ut Poëtas petulantes & impuros pessudent, honestos verò & graves, tanquam veritatis amantissimos colant.

LXIX. CORPORIS BONA IN VTRAM-
que partem ut vel maxime noceant, vel
profint, habere par
meritum.

IN EXORDIO reprehendes eos, qui intemperie quaedam acti quidvis contemnunt, si alicujus delicti subinde prabere videatur occasionem. Mirificè mihi semper eorum placuit consuetudo, qui de re quavis non ante sententiā ferendā putant, quàm perspexerint quem in finem ea sit comparata, aut inventa, minimè verò se mihi probat remerarium, & imprudens quorundam quidvis traducendi consilium, quod incommodorū nonnullorum sit occasio: quales & quæ corporis dicuntur bona, quòd iis nonnulli sint abusi, nacta sunt immeritò censores, quos si brevi oratione refellerè, Corporisque bona in libertatem assererem, & quemadmodum noceant, quemadmodum profint, demonstrarè, arbitratus sum me abs re non esse facturum, Vestrū erit A. pro ea, qua estis humanitate, de re velut dome;